

ŁÓDZKA SECESJA

ŁÓDZKA INFORMACJA TURYSTYCZNA

PIOTRKOWSKA 28, 90-269 ŁÓDŹ

Godziny otwarcia:

październik - kwiecień

poniedziałek - piątek
9:00-18:00
sobota
10:00-18:00
niedziela
10:00-15:00

it@lodz.travel

maj - wrzesień

poniedziałek - piątek
9:00-19:00
sobota - niedziela
10:00-18:00

(+48) 42 208 81 81
(+48) 722 005 314

LODZ.TRAVEL

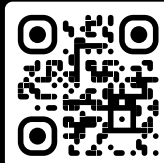

LODZ.TRAVEL

Wydawca:

Łódzka Organizacja Turystyczna
90-269 Łódź, Piotrkowska 28/2U
Polska

Opracowanie: Natalia Salamon
Foto: P. Augustyniak, arch. ŁOT, UMT

WWW.LODZ.TRAVEL

WILLA JAKUBA KESTENERBERGA

Sterliga 26 / Jaracza 62

Dwukondygnacyjna rezydencja o zróżnicowanym układzie wewnątrz zaprojektowana przez Franciszka Chełmińskiego, wybudowana w 1903 r. w stylu eklektycznym z licznymi elementami stylu klasycznego, secesji wiedeńskiej i baroku. Elewację zdobią bogate ornamenty roślinne, pilastry, balkony oraz wykusze.

Obecnie wchodzi w skład kampusu Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

ESPLANADA

Piotrkowska 100A

Dwupiętrowy obiekt zaprojektowany przez Augusta Furuhielma i wybudowany w 1909 roku na Dom Handlowy Hugo Schmechela i Juliana Rosnera. Najbardziej charakterystycznym elementem fasady jest dwukondygnacyjne okno zajmujące całą szerokość ściany. Widoczne ornamenty roślinne na tynkach i na żelaznej balustradzie m.in. kwiaty i liście irysów. Na elewacji godło kupców kaduceusz – laska, atrybut Hermesa, boga handlu, opleciona dwoma węzami i zwieńczona skrzydłami.

Budynek jest jednym z najlepszych przykładów architektury secesyjnej w Łodzi.

Obecnie znajduje się tam Restauracja Bierhalle Esplanada.

foto: P. Augustyniak

NIEMIECKIE GIMNAZJUM REFORMOWANE

Kościuszki 65

Monumentalny gmach wybudowany wg projektu Karla Herrringa, który mieścił szkołę funkcjonującą tu od 1910 do 1945 r.

Budynek wzniesiony na planie litery L, łączy w sobie cechy modernizmu berlińskiego i secesji. Na elewacjach umieszczono detale m.in. sowy, pszczoły i marabuty – symbole mądrości i pracowitości. Budynek wyróżnia się charakterystycznymi szeregami okien w pilastrach. Gmach pokryty jest mansardowym dachem, a w wieżyczce wieńczącej narożnik znajdowało się pierwsze w Łodzi obserwatorium astronomiczne.

Obecnie gmach jest użytkowany przez Sąd Apelacyjny w Łodzi.

KAMIENICA ZYGMUNTA DEJCZMANA

Kościuszki 93

Kamienica Zygmunta Dejczmana (Deutschmana) jest jednym z najwspanialszych przykładów secesji w Łodzi. Gmach powstał w dwóch etapach: pierwsza część sześciokondygnacyjnej, wielkomiejskiej kamienicy czynszowej zaprojektowana została przez Gustawa Landau-Gutentegera w 1902 roku, zaś druga przez Romualda Millera. Obie części są właściwie identyczne i zawierają detale o motywach roślinnych w formie łodyg, rozwijających się pąków, kwiatów, owoców, igieł oraz liści kasztanowca, winogron, słoneczników, róż czy maków. Fasadę urozmaica kontrast ciemnej, mocno wypalanej cegły, z szarym chropowatym i gładkim jasnym tynkiem. Ozdobą kamienicy są dwa trzykondygnacyjne wykusze, nakryte małymi daszkami oraz niesymetrycznie umieszczony przejazd bramny, strzeżony przez maszkarony.

Budynek w latach 70-tych XX w. był bliski wyburzenia – znajdował się w śladzie nowopowstającej trasy W-Z. Dzięki zaangażowaniu społecznemu udało się go jednak ocalić od zniszczenia.

ELEKTROWNIA ZAKŁADÓW SCHEIBLERA

Tymienieckiego 3/7

Elektrownia projektu Alfreda Firscha powstała w 1910 roku dla fabryki Scheiblera. Jest to najstarszy w granicach Królestwa Polskiego obiekt żelbetowej budowlu przemysłowej, oparty na konstrukcji ramowej. Elewacja o płynnych liniach wykończona została jasnym tynkiem i czerwoną klinkierową cegłą. Duże wielodzielne okna z geometrycznymi witrażami z kolorowych szyb to wyróżniki tego obiektu. Wnętrze udekorowane jest m.in. kaflami z motywami roślinnymi nawiązującymi do stylistyki ówczesnych czasów.

Budynek elektrowni to jeden z najwspanialszych przykładów secesji przemysłowej w Polsce i w Europie.

Obecnie jest sercem Fuzji – kompleksu mieszkalno - rozrywkowego zlokalizowanego wśród zrewitalizowanych fabryk Karola Scheiblera.

ISBN: 978-83-967965-0-9

ŁÓDZKA SECESJA

PL

WWW.LODZ.TRAVEL

SECESJA

Secesja - kierunek w sztuce, który rozwinął się w Europie na przełomie XIX i XX wieku. Jego wpływ widoczny był we wszystkich dziedzinach sztuki: rzeźbie, malarstwie, a szczególnie w architekturze. Dążono do ujednolicenia stylu, zerwania z panującym historyzmem oraz aby sztuka wysoka dostępna była dla szerokich mas.

Artyści - rzemieślnicy pragneli elementy życia zamienić w dzieła sztuki - tworzyli biżuterię, meble, projekty kamienic i willi. Stosowali przede wszystkim giętą, lejącą się linię, a jako motyw dekoracyjny przeważały wyobrażenia fauny i flory.

Architektura secesji, również ta łódzka, wyrażała nowoczesność i smak estetyczny. Elewacje budynków zyskały abstrakcyjną, a jednocześnie bogatą ornamentykę dzięki wykorzystaniu takich materiałów jak stal, żelazo czy szkło. Projektanci dążyli, aby każdy element budynku był zaprojektowany w kontekście całości. Detale architektoniczne nawiązywały do natury: na fasadach znajdziemy liście i kwiaty, a także pnie i korzenie drzew, owoce, szyszki, sowy, nietoperze czy wiewiórki. Stosowano również ornamenty w formie masek i maskaronów, witraże czy imponujące okna o nieregularnych kształtach. Zdobienia były wszechobecne – nie tylko dotyczyły fasad budynków, ale również poręczy, balustrad, klamek, drzwi wejściowych czy okiennic.

1

WILLA LEOPOLDA KINDERMANNNA

Wólczańska 31/33

Wybudowana w 1903 roku i zaprojektowana przez Gustawa Landau-Gutentegera dla przemysłowca Leopolda Kindermanna w Polsce to przykład najwspanialszej architektury secesyjnej w Polsce i Europie. O jej wyjątkowości świadczy jej całkowicie secesyjny styl: od fundamentów po łamany, pokrytym dachówką dach.

Budynek o asymetrycznie ukształtowanej bryle posiada elewację bogatą w dekorację rzeźbiarskie, tj. drzewa jabłoni i kasztanowców. Pomiedzy galeziami odnajdziemy ptaki i wiewiórkę, a wśród korzeni przysiadł lis. Wnętrza zdobione stiukami oraz polichromiami z motywami secesyjnymi m.in. liści kasztanowca, kwiatów róży, jabłoni, maków. Każde okno, znajdujące się w budynku, jest innego kształtu. W wielu zachowały się witraże, jeden z najwspanialszych to tańcząca wśród kwiatów bogini Flora. Secesja obecna jest również w żelaznych okuciach okien, bramie i ogrodzeniu.

W 2015 roku budynek trafił na światową listę Iconic Houses. Obecnie w willi znajduje się Miejska Galeria Sztuki.

2

DOM BANKOWY WILHELMA LANDAUA-GUTENTEGERA

Piotrkowska 29

Narożna, czterokondygnacyjna kamienica z attyką, mansardowym poddaszem i narożną kopułą z latarnią zaprojektowana przez Gustawa Landau-Gutentegera, przeznaczona była na siedzibę banku kupiecko-kredytowego.

Na frontonie odnaleźć można ornamenty roślinne, tj. kwiaty lilii wodnych czy liście kasztanowca. Brama ozdobiona jest kolumnami z głową Merkurego - boga handlu, otoczona liśćmi i roślinami. Nad ostatnim piętrze widoczne maski męskie i kobiece oraz paszcza lwa. Szczyt udekorowano trójdzielnym oknem, nad którym widnieje data - 1903 r. Parter budynku zajmowały ekskluzywne sklepy, pierwsze piętro przeznaczono na bank, a wyższe kondygnacje na luksusowe mieszkania.

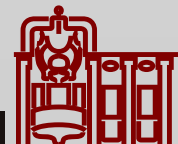
3

KAMIENICA OSKARA KONA

Piotrkowska 43

W 1901 r. budynek otrzymał secesyjną fasadę wzniesioną wg projektu Gustawa Landau-Gutentegera dla właściciela kamienicy Oszera (Oskara) Kohna, dyrektora "Widzewskiej Manufaktury". Odnajdziemy w niej typowe dla secesji berlińskiej obramowania okien i przejazdów bramnego, przypominające pnie drzew, liście laurowe i dynamicznie wijące się lodygi. Kopuła zwieńczona jest bukieciem kwiatów.

Mieściły się tu składy fabryki Heinzla, sklep jubilerski i wyrobów posrebrzanych, mieszkania na wynajem oraz siedziba łódzkiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu.

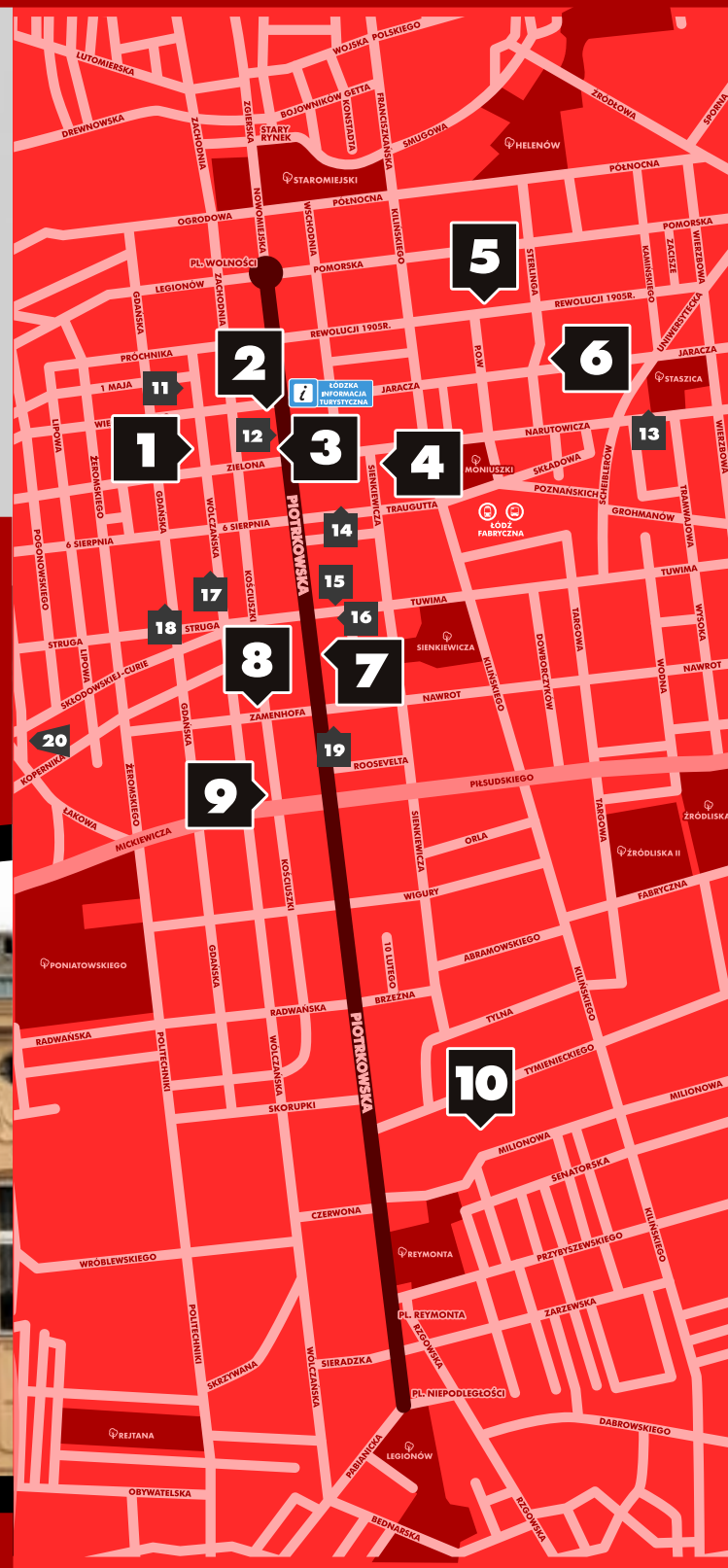
4

KAMIENICA ABRAHAMA DUDAKA

Sienkiewicza 6

Kamienica powstała w latach 1911-12 wg projektu Augusta Furuhielma. Fundatorem był Abraham Dudak - łódzki kupiec, właściciel fabryki i składu wyrobów bawełnianych.

Jest to czteropiętrowy gmach o symetrycznej, urozmaiconej fasadzie z dwoma pseudoryzalitami zdobionymi bogatą sztukaterią w formie kartusza spiętego maskaronem oraz liśćmi akantu. Elewację zdobi boniowanie pasowe w tynku, glazurowane płytki ceramiczne na wyższych kondygnacjach oraz pasy stylizowanych pąków kwiatów i owoców. Całość uzupełniają muszle, wazy i girlandy.

INNE CIEKAWY OBIEKTY

11 WÓLCZAŃSKA 5

DOM REDUTOWO-WESELNY

Projekt Gustawa Landau-Gutentegera. Nad wejściem oraz w szczytach łuków okiennych, nadprożach i fryzie umieszczono dekorację roślinną. Bardzo cenny i czysty stylowo obiekt secesyjny.

PIOTRKOWSKA 37 12

KAMIENICA DAWIDA SZMULEWICZA

Wybudowana w 1904 roku wg projektu Gustawa Landau-Gutentegera. Nadproża okien ozdobione ornamentami o charakterze secesyjnym: liśćmi, wstęgami, głowami lwów i maskami kobiecymi.

13 NARUTOWICZA 68

SZKOŁA ZGROMADZENIA KUPCÓW

Monumentalny gmach nawiązujący do secesji wiedeńskiej z widocznymi akcentami modernizmu. Jeden z pierwszych betonowych budynków w Polsce.

TRAUGUTTA 6 14

DAWNY HOTEL SAVOY

Wybudowany w 1911 r. wg projektu Stefana Lemmené. Nad wejściem okrągłe secesyjne okno z metalową ramą oraz piękne zdobienia w kształcie dwóch pawie z długimi ogonami.

15 TUWIMA 2

KINO GDYNIA

Dawne kino Odeon (później Gdynia) wybudowane w 1908 roku z charakterystycznym trójdzielnym oknem i fasadą z boniowaniem. Wórnikiem elewacji są wieżyczki i rzeźba sowy.

TUWIMA 3 16

DOM ZGROMADZENIA MAJSTRÓW TKACKICH

Trzykondygnacyjny budynek autorstwa Johanna Wende powstały w latach 1909-1911 z okazałą kopułą. Nad głównym wejściem widnieje element dekoracyjny w postaci 2 lwów trzymających członka tkackie.

17 WÓLCZAŃSKA 51

WILLA JULIUSZA LANGEGO

Zaprojektowana po 1902 roku przez Franciszka Chelmińskiego. Drukondygnacyjny, otynkowany budynek o nieregularnej bryle z zgeometryzowaną secesyjną dekoracją roślinną.

GDYŃSKA 89 18

REZYDENCJA REINHARDA BENNICHA

Powstała w latach 1903-1904 wg. projektu Dawida Lande. Na żłobkowym tynku występują elementy roślinne: kwiaty kasztanowca, liście bluszczu oraz głowy sów z rozpostartymi skrzydłami oraz nietoperz.

19 PIOTRKOWSKA 128

KAMIENICA SCHICHTÓW

Przykład wczesnej secesji wiedeńskiej ze zdobieniami o charakterze geometrycznym i roślinnym. Wzniesiona w 1904 r. wg. projektu Gustawa Landau-Gutentegera.

KAROLEWSKA 1 20

WILLA RYSZARDA SCHIMMELA

Projektu L. Lubotyłowicza. Obiekt posiada niesymetryczne elewacje, tynki o zróżnicowanej fakturze oraz ornamenty secesyjne z motywami roślinnymi.

foto. P. Augustyniak